

Matteo Strukul

MEDICIOVCI

ŮPADOK RODU

MEDICIOVCI

Úpadok rodu

MATTEO STRUKUL

MEDICIOVCI

Úpadok rodu

Z taliančiny preložila
Mária Štefánková

slovar

Copyright © 2017 by Newton Compton Editori s. r. l.
All rights reserved.

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2020
Translation © Mária Štefánková 2020

ISBN 978-80-556-4468-4

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými, ani mechanickými, ani vo forme fotokópií, nahrávok, prostredníctvom súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Silvii
Timovi, Sergiovi a Chrisovi

GIOVANNI DI BICCI MEDICI

[1360 - 1429]

⊙ Piccarda de'Bueri

COSIMO IL VECCHIO

[1389 - 1464]

⊙ Contessina de'Bardi

**PIERO GOTTOSO
(TRPIACI DNOU)**

[1416 - 1469]

⊙ Lucrezia Tornabuoni

GIOVANNI

[1421 - 1463]

⊙ Ginevra degli
Alessandri

CARLO

nemanželský syn

[1430 - 1492]

**LORENZO IL
MAGNIFICO**

[1449 - 1492]

⊙ Clarice Orsini

GIULIANO

[1453 - 1478]

COSIMINO

[1454 - 1459]

**PIERO IL FATUO
(NEŠTASTNÝ)**

[1472 - 1503]

⊙ Alfonsina Orsini

GIOVANNI

[1475 - 1521]

budúci pápež
Lev X.

GIULIANO

[1479 - 1516]

⊙ Filiberta
Savojská

GIULIO

[1478 - 1534],

nemanželský syn,
budúci pápež
Klement VII.

LORENZO II.

[1492 - 1519]

⊙ Magdaléna de La
Tour d'Auvergne

CLARICE

[1489 - 1528]

⊙ Filippo
Strozzi

IPPOLITO

[1511 - 1535]

nemanželský syn

ALESSANDRO

[1510 - 1537]

nemanželský syn
⊙ MargarétaParmská

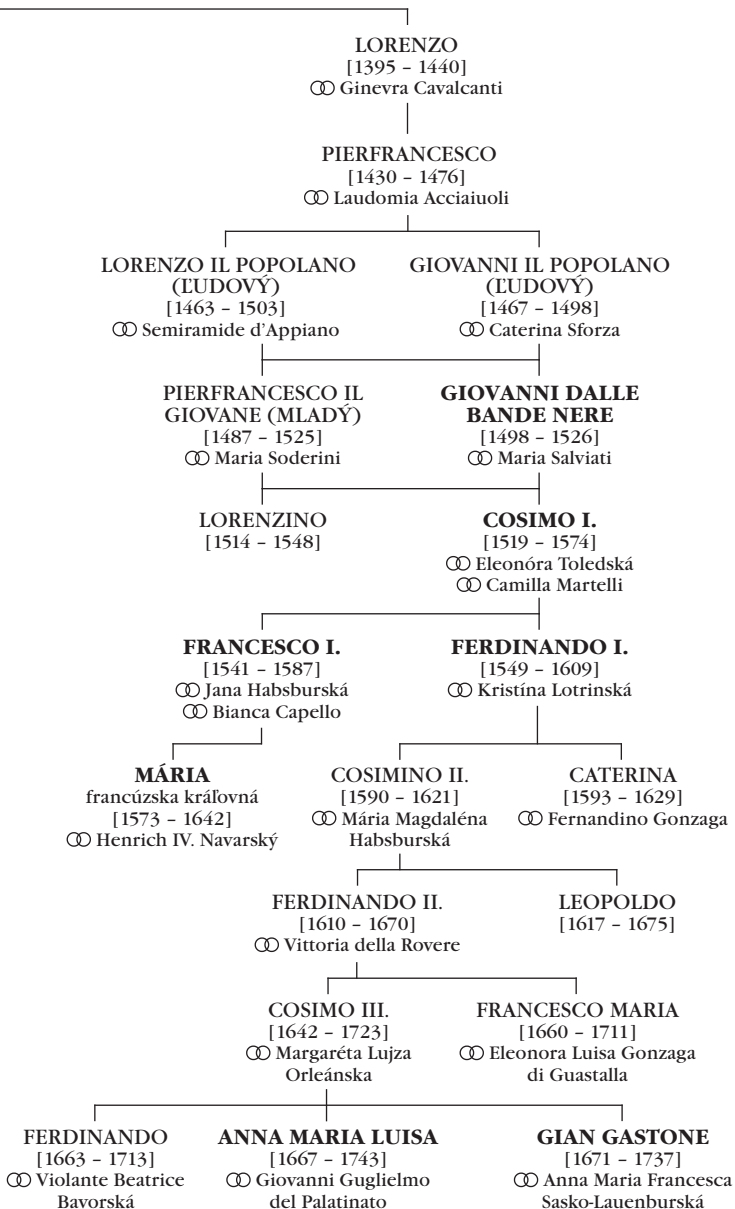
KATARÍNA

francúzska kráľovná

[1519 - 1589]

⊙ Henrich II. de Valois-
Angoulême

Rodokmeň rodiny Medici

NOVEMBER 1597

Prológ

Passiteine obrovitánske oči pripomínali farbou med divých včiel. Zaberali takmer celú drobnú tváričku s jemnými, ba až krehkými črtami. No napriek útlej telesnej konštitúcii jasne dávala najavo svoj tvrdohlavý odpor.

Keď ju Mária zbadala, celkom prepadla jej čaru.

Prišla v kočiari z Paláca Pitti širokou ulicou Colonna popri Kostole Zvestovania do domu, ktorý práve Mediciovci ponúkli Passitei a jej osemnástim družkám.

Táto zbožná, jemná žena, ktorú vyhnali zo Sieny zato, že chcela založiť so spolusestrami vlastný rád, našla vo Florencii plnú podporu. A teraz hľadala nejaký kláštor, kde by viedli posvätný, bohumilý život potláčajúc telesné žiadostivosti a pomáhali zatrateným duším mužov a žien.

A len Boh vie, koľkí to potrebovali v týchto šialených časoch, v ktorých vládli zbrane a peniaze, zrada a podvod.

Mária na ňu dlho uprene pozerala, nevedela od nej odtrhnúť oči: Passitea mala na sebe šaty z vrecoviny a nič iné. Látka bola taká obnosená, že cez ňu presvitali krvavé stopy na bokoch, z hlbokých rán od ostňov a reťazí, ktoré jej družky ešte jatrili zohriatym octom, aby si tak zväčšovala bolesť a činila pokánie.

No toto utrpenie akoby vôbec nezmenšovalo jej záujem o iných ľudí. Ba naopak, ešte ho zintenzívnilo. Mária mala pocit, že na okamih zazrela nehmatateľnú auru, ktorá Passiteu obklopovala a šírila sa v podobe jasných jazykov smerom k bledému svetlu, čo prenikalo oblokmi do veľkej sály.

Mária si bola istá: táto aura vychádza z jej tvrdosti a disciplíny.

Passitea podišla k nej.

Vzala jej ruky do svojich.

Mária cítila, ako sa jej tenké prsty, chladné sťa alabaster, prepletli s jej prstami. Nebránila sa tomuto kontaktu, lebo jej srdcu pripadal prirodzený a láskavý.

Mala pocit, že ich stretnutie má priam nadpozemský charakter, ale nevedela by to vysvetliť.

Passitea mala prirodzený dar, zriedkavú schopnosť vnímať bolesti iných, bez jediného slova.

Napriek tomu sa Mária nezdržala a predsa jej len porozprávala dôvod svojej návštevy. Srdce jej prekyovalo citmi a ticho ju uvádzalo do rozpakov. Jediné, čo teraz potrebovala, bolo otvoriť sa pred touto ženou.

„Prišla som, lebo mám strach, matka. Obávam sa svojej budúcnosti...“ no vetu nedokončila, lebo Passitea jej ukazovákom zapečatila pery.

Mária poslúchla jej gesto, akoby sa akási nadprirodzená sila zmocnila jej myšlienok i vôle. Celkom sa podvolila tejto jedinečnej žene a dala sa odvieť k dvom malým dreveným stoličkám.

Všetko vo veľkej prázdnej sále sa nieslo v znamení čo najväčšej prostoty. Svetlá mramorová dlážka akoby odrážala novembrový chlad. Sviečky uväznené v kovových svietnikoch boli sfúknuté, pretože tu sa umelým svetlom nesvietilo.

Jediným kusom nábytku okrem stoličiek bolo kľáčadlo. Na doske sa jasne vynímala oválna škvrna vínovej farby, ktorá jasnejšie ako tisíc spovedí prezrádzala, koľko krvi tu Passitea preliala počas hodín pokánia a modlitieb.

Mária sa posadila na stoličku.

Passitea oproti nej. Zavrela oči. Rukami stisla veľký drevený kríž, čo jej visel na hrudi.

„Moja milá priateľka,“ povedala zbožná žena, „vo vašom pohľade čítam znepokojenie, ktoré vás ničí, ale dôverujte budúcnosti. Buďte ešte trpezlivá a netrápajte sa zbytočnými pochybnosťami, pretože ja vašu budúcnosť vidím úplne jasne.“

„Naozaj?“

Mária na ňu uchvátené hľadela. Zároveň aj so strachom, lebo keď Passitea otvorila oči, mala v pohľade také intenzívne svetlo, až jej to vyrazilo dych.

Keby tej žene slepo nedôverovala, rozhodne by ju pokladala za fanatičku.

„Verte tomu, čo vám poviem, drahá priateľka.“

Po týchto slovách sa Passitea uprene zahľadela do Máriiných očí, akoby tým pohľadom skúmala jej dušu. A pravdepodobne to tak aj bolo. Ba Mária o tom ani chvíľku neza-pochybovala.

„Ste taká pekná,“ povedala Passitea, „vaše úprimné oči, vaša snehobiela pleť, vaše žiarivo gaštanové vlasy, ktoré oslepia oči každého, kto na ne pozrie. A predsa sú to len zbytočné márnomyseľnosti, chápete? Musíte veriť, Mária, a spoľahnúť sa na to, čo pre vás pripravil náš Pán. Prestaňte sa zožierať zbytočnými otázkami. Namiesto toho sa radšej zamyslite, ako by ste mu poslúžili, a velebte jeho slávu.“

„Čo mám robiť?“ spýtala sa Mária de' Medici.

„Venujte viac času modlitbám. Navštevujte tých, čo vás potrebujú, najposlednejších, ktorí nemajú z čoho žiť.“

Mária sklonila hlavu na znak kajúcnosti.

Passitea mala pravdu.

Tak sa obávala svojej neistej budúcnosti! Strýko Ferdinand jej sľuboval skvelú partiu, no čas bežal a ona už dvadsaťdvaročná bola stále slobodná. A napriek neodškriepiteľnej kráse to vyzeralo, že slobodná aj zostane.

„Prečo ma nikto nechce?“ zašepkala. Tá otázka jej vykĺzla z pocitu vlastnej neschopnosti, ktorá ju občas prepadla ako zákerná choroba.

Okamžite však svoje slová olutovala, lebo vyzneli egoisticky a márnivo.

No Passitea zostala pokojná.

Chytila ju za bradu a zodvihla jej hlavu.

Potom sa na ňu pozrela a vyriekla nečakané slová, pri ktorých Márii naskočili zimomriavky.

„Prichystajte sa na to, že budete francúzskou kráľovnou. Lebo ňou naozaj budete, akože sa volám Passitea Crogi. Ale nech vaše srdce priveľmi neplesá. Pretože svetská moc kazí srdcia spravodlivých a bohatstvo ničí dušu.“

FEBRUÁR 1601

1

Leonorin návrh

„**H**ovorím vám, že ma nenávidia. Všetci bez výnimky. Viem, že nemám šľachtický pôvod, čo sa tu oprávne nevyžaduje. Ale sľubujem vám, že ak sa za mňa postavíte aj tentoraz, zostanem vám verná až do smrti, pani moja.“

Leonore Galigai sa od zlosti triasol hlas. Mária de' Medici jej stála obrátená chrbtom. Pohľad zamyslene upierala kamsi za temné okná Louvru, na olovenú oblohu zimy, ktorá akoby nemala konca.

Bledé svetlo vrhalo ponuré tiene do sály, kde sa nachádzali. Tmavý, ťažký nábytok, takmer prázdne knižnice. Celý palác bol presiaknutý zlovestnými spomienkami, až to zarážalo. Akoby predošli panovníci neurobili nič preto, aby odstránili príznaky tragédií, čo sa tu odohrali. Možno sa obávali zmeniť tento prišerný zabehnutý poriadok. V priebehu času tu bolo zmarených najmenej tisíc životov a zdalo sa, že každého, kto by sa odvážil oponovať, nečakalo nič iné, len strach a utrpenie.

„To ani nemusíte hovoriť, Leonora. Viem to veľmi dobre,“ Mária sa neobrátila. Jej mohutná postava, v ktorej sa skrývala sošná, kráľovská krása, sa vypínala v krvavom svetle sviečok. „A verte mi,“ pokračovala kráľovná, „rozhodne nemám v úmysle nechať to len tak. Ste moja *dame d'atours* a je mi úplne jedno, ak sa môj manžel občas sťažuje, že tú úlohu by mala vykonávať vikomtka de Lisle.“ Pri týchto slovách Mária vzdychla. „Zvykne si. Ja sa nevzdám, Leonora, tým si buďte istá.“

„Ďakujem vám, viem, koľko za mňa bojujete, a sľubujem, že každú preukázanú láskavosť vám desaťnásobne vrátim.“

Mária sa obrátila k Leonore. Usmiala sa, biele pravidelné zuby sa jej zaleskli ako perličky. Mala úchvatnú tvár s prostými, ale mimoriadne krásnymi črtami, ktoré zdôrazňoval zložitý účes z jej bujnej hrivy, prichytenej diadémom s drahokamami. Pozrela sa na Leonoru atramentovo

tmavými očami a výraz jej tváre hovoril jasnejšie než tisíc slov. „O tom nepochybujem. Veď sme spolu vyrastali, nepamätáte sa? Myslíte si, že by som túto minulosť vymenila za arogantné požiadavky hrstky francúzskych šľachticov? A vlastne, čo si to dovoľujú, akým právom ma nútia zriecť sa vás? Vidí sa vám normálne, aby muž, ktorý ma podvádza so svojou pobehlicou, s tou Henriettou d'Enragues, mohol bezočivo predpokladať, že opustím jedinú osobu, ktorej na tomto svete absolútne dôverujem?“

Pri jej slovách Leonore od radosti poskočilo srdce, ale nedala najavo ani najmenšiu emóciu. „Ten muž je kráľ, veličenstvo,“ podotkla.

„Samozrejme. A ja si ho vážim ako manžela a panovníka. Každý deň, Leonora, môžete mi veriť. No ani on mi nebude diktovať, kto smie byť moja dvorná dáma, jasné? Nebojte sa, Leonora, ja vás budem vždy ochraňovať. Ale v tomto paláci, sivom a smutnom ako celé Francúzsko zožierané biedou a vojnami, si rozhodne budeme musieť obstarat' niekoho, kto bude našimi očami aj ušami, čo myslíte?“

„Vaše veličenstvo, veď aj ja môžem byť tými očami a ušami, ak mi to dovoľíte,“ povedala Leonora horlivo.

„O tom nepochybujem. Ale verte mi, že to nepostačí. Potrebujeme muža. Niekoho, kto sa vie šikovne pretvarovať a rovnako šikovne aj zaháňať mečom a vedel by získať zaručené životne dôležité informácie na naše prežitie. Nemyslím tým nenávistné reči a klebety. Nie, potrebujeme niekoho, kto ovláda umenie intríg a politiky a je ochotný dať sa aj na tie najnebezpečnejšie a najriskynejšie misie, niekto, kto nedbá na dobré meno a stará sa len o svoj zisk a za peniaze, ktoré mu môžeme dať, bude ochotný urobiť čokoľvek. Myslela som spočiatku, že by to mohol byť Concino Concini, ale asi to nebude ten správny človek: je príliš nápadný a poplašený. Nie, potrebujeme niekoho úplne iného.“

„Máte pravdu, veličenstvo. Concino je vám verný, za to ručím, ale nehodí sa na úlohu, ktorú mu chcete zveriť. No myslím, že takého človeka poznám: tá osoba sa úplne zhoduje s vašou predstavou, vaša milosť.“

„Naozaj?“

Leonora prikývla.

„Počúvam vás,“ povzbudila ju Mária.

„Viete, veličenstvo, medzi mojimi najbližšími priateľmi je človek, ktorý zodpovedá vašim požiadavkám: je to švárny

mladý dobrodruh, ale zároveň diskretný, prešibaný a nenápadný. A veľmi dobre vie, že z úzadia môže ostrým zrakom sledovať život okolo seba.“

„Je dôveryhodný?“

„Dám zaňho ruku do ohňa.“

„Tak to mi potom stačí.“

„Môžem poňho poslať, ak si to vaše veličenstvo želá.“

„Urobte to.“

„Tak teda dobre, ja...“ no Leonora nestihla dopovedať vetu, pretože kráľovná chcela vedieť viac.

„Ako sa volá tento náš šampión?“

„Matteo Laforgia. Zmenil si meno na Mathieu Laforge, aby bol nenápadný.“

Mária sa pousmiala. „Falošné meno. Vynikajúce!“ Oči sa jej zaleskli jasným svitom. „Takže je to Talian!“

„Benátčan, vaša výsosť.“

„Och, Benátky...“ zvolala Mária, „taká nádhera!“

„No veru,“ ozvala sa Leonora. „Benátky: kraj špiónov a zradcov.“

Mária tento detail odbila mávnutím krásnej ruky. „Dúfajme, že tento náš človek je prvotriedny,“ uzavrela debatu.

„Dôverujte mi, veličenstvo.“

„Veď pochopiteľne, Leonora,“ povedala a z hrdla sa jej vydral úľavný výdych. Možno po toľkom strachu a nepokoji našla spôsob, ako odpovedať úderom na úder všetkým, ktorí si želali jej pád. Vedela, že tým rozpúta vojnu, boje založené na zradách a intrigách, ale teraz, po rozhovore s Leonorou, sa cítila pripravená: pochádzala z rodu Mediciovcov a nebola ochotná ustúpiť ani o krok.

Prikývla, akoby si chcela potvrdiť tieto myšlienky.

A potom s pohľadom upretým na Leonoru vyhlásila vojnu: „Nebojím sa týchto Francúzov, Leonora. Budem si robiť podľa svojho a uvidíme, kto sa bude smiať posledný!“